

Порука поводом Светског дана позоришта 2020.
Шахид Надим, Пакистан
„Позориште као Светилиште“

На крају једног извођења представе о животу суфистичког песника Бале Шаха¹ у продукцији Позоришта Ајока², један старац је, заједно с једним дечаком, пришао глумцу који је играо великог суфистичког песника³ и рекао: „Мој унук је јако болестан. Молим вас, да ли бисте га благословили?“ Глумац се изненадио: „Ја нисам Бале Шах, ја сам само глумац који га игра у представи.“ Старац му је одговорио: „Сине, ти ниси глумац – ти си реинкарнација Бале Шаха, његов аватар⁴.“ Одједном, указао нам се нови концепт глуме и позоришта у којем су глумци постајали реинкарнације људи које су представљали на сцени.

Истраживање приче попут оне о Бали Шаху – а таквих је много у свим културама – може постати мост између нас, позоришних стваралаца и неупућене публике пуне ентузијазма. Док глумимо на позорници, понекад се занесемо сопственом филозофијом позоришта, улогом претеча друштвених промена, и у томе изоставимо публику. У тој спони са изазовима садашњице, лишавамо се могућности да уронимо у изразито потресно духовно искуство које позориште може да подари. У данашњем свету, у ком су нетрпељивост, мржња и насиље поново у порасту, и док наша планета све дубље тоне у климатску катастрофу, ми морамо повратити духовну снагу. Морамо се борити против апатије, летаргије, песимизма, похлепе и игнорисања света у којем живимо, планете на којој живимо. Позориште има племениту улогу да испуни човечанство енергијом и покрене га да се издигне изнад амбиса. Оно може да узвиси позорницу, простор извођења, у нешто свето.

У јужној Азији, уметници с поштовањем додирују даске сцене на коју ступају, а та древна традиција потиче из времена прожимања духовног и културног. Време је да поново остваримо ту симбиозу уметника и публике, прошлости и будућности. Рад у позоришту може да буде свети чин и уметници заиста могу да постану *аватари* улога које глуме. Позориште уздиже уметност глуме на виши духовни ниво. Позориште има потенцијал да постане светилиште, а светилиште простор за извођење.

Са енглеског превео Драган Бабић.

¹ Бале Шах (1680–1757), утицајни суфистички песник који је стварао на панцаби језику и писао о комплексним филозофским темама користећи једноставан језик. Као оштар критичар верске ортодоксије и владајуће елите, оптужен је за јерес и није дата дозвола да се сахрани на градском гробљу. Популаран је и цењен упркос верским поделама.

² Позориште Ајока је установљено 1984. године. Реч „ајока“ на панцаби језику значи „савремено“. Репертоар овог позоришта укључује драме које тематизују верску толеранцију, мир, родно насиље и људска права.

³ Суфизам је исламска мистична традиција. Суфистичка поезија, која се најчешће изводи уз музичку пратњу, изражава мистичко јединство користећи метафоре профане љубави.

⁴ Аватар је, према хиндуистичкој култури, реинкарнација или земаљска представа божанског учитеља.